

Tržna poročila

Ptuj, tedenski sejem dne 31. julija 1912.

Vrsta	Mera in teža	Sred. cena	
		K	vin
Pšenica	50 kil	11	80
Črna	50 kil	10	50
Jčmen	50 kil	—	—
Oves	50 kil	12	—
Koruzna	50 kil	10	50
Proso	50 kil	11	50
Alfa	50 kil	11	50
Krompir	50 kil	4	—
Fišol	50 kil (od do)	—	—
Leča	1 kila	—	90
Grah	1 kila	—	80
Kasa	1 liter	—	30
Pšenični gris	1 kila	—	48
Žit	1 kila	—	50
Sardkor	1 kila (od do)	1	08
Česnje	1 kila	—	12
Cebula (luk)	1 kila	—	10
Kimel	1 kila	—	30
Brinjeve jagode	1 kila	—	1
Šljiva	1 kila	—	1
Česenjava	1 kila	—	10
Črna moka	1 kila (od do)	—	40
Moka za zemlje	1 kila (od do)	—	38
Polvintna moka	1 kila	—	32
Goveje maslo	1 kila	2	70
Svinjska mast	1 kila	1	90
Črna frišna	1 kila	1	80
Črna okrajani	1 kila	2	10
Črna	1 kila	2	—
Sol	1 kila	—	26
Surovo maslo	1 kila	2	90
Črna, štajerski	1 kila	—	—
Črna	30 kom.	2	—
Goveje meso	1 kila (od do)	1	80
Črna	1 kila (od do)	1	80
Črna	1 kila (od do)	1	90
Črna	1 kila	1	80
Črna	1 kila	1	—
Črna	1 kila	1	84
Črna	1 kila	—	64
Črna	1 liter	—	1
Črna	1 liter	—	44
Črna	1 liter	—	40
Črna	1 liter	—	18
Črna	1 liter	—	14
Črna	1 kub. met.	9	—
Črna	1 kub. met.	7	—
Črna	hektoliter	2	—
Črna	—	1	80
Črna	100 kil (od do)	3	60
Črna	50 k. (od do)	3	60
Črna	50 kil	3	—
Črna	50 kil	2	60
Črna	1 glava	—	—

Mestni urad ptujski, dne 31. julija 1912.

MOJA STARA

Moja stara me uči, da rabim za negovanje moje kože le Stecken-Brand-lilijino-mlečno milo od tvrdke Bergmann & Co., Tetschen a/E. Kos za 80 h se dobi povsod. 229

Zatiranje rujavega njivskega polža.

Rujavi njivski polž se jako pomnožuje in se zlasti pojavlja v mokrotnotoplil letih pogostoma naravnost epidemično. Zaradi njegove rasti in žrela ga najdemo tudi na nežnih mehkih delih zelnatih rastlin, kjer povzročajo in poharajo liste, mladike i. t. d. posebno bilke na črni, detelji in repli, na vseh zelenjadnicah, jagodju, krompirju, tikvah, sadju i. t. d. Zatirata toraj naj tega škodljivega kmet in vrtnar.

Rujavi njivski polž (Limax agrestis, graue Acker-ackermücke) je gol, to je nima »hišce«; truplo mu je ozko, dolga 6 cm dolgo in približno pol centimetra široko; njegova je na sprednjem delu s ščitom podobna, na zadnjem pristrženo ploščo pokrito. Na desni strani te hišice lahko opazijo majhno, vidljivo odprtino, skozi katero diha. Na primeroma veliki glavi nosi par tipalnic. Zadnji del hrta je nekoliko obruščen.

Barve je polž rujave, po trebuhu bolj svetle, dosti bolj popolnoma bele. Le redkoma je rujavi njivski polž zelen temno in svetlo lisast (pisan) ali rižast (progast). Polž je zmiraj slinast, tako da se zabranjuje izhlajenju vode iz trupla. Sicer pa vsebuje truplo vseh vrst polžev mnogo vode, katere morajo imeti v sebi zmiraj dovolj,

kajti drugače zbolijo. Ravno in tega vzroka se skrivajo polži po dnevu pod listje, grude in kamenje, da jih ne zadenejo vroči solnčni žarki. Po noči pa gredo na uničujoče delo. Kmetovalec in vrtnar, ki ne opazuje natančno mladih rastlin in setve, zapazi pojavljanje rujavega njivskega polža še le tedaj, ko mu je povzročil že mnogo škode. Da imamo tega škodljivca v setvi ali na vrto, to pa celo lahko tudi opazimo po dnevu na karakterističnih, kakor svila se bliščečih nitkah osušenih slin, ki nam odkrijejo po tleh in rastlinah pot, po kateri je hodil polž, kakor tudi njegovo ponočno bivališče.

Njivski polž leže jajca, katera ležijo v kupu — kakor bi napeljal bisere na nitko — po 10 do 20 komadov v razpoke in votline zemlje ali pa v gnile rastlinske dele od meseca avgusta do oktobra. Jajca so od porna proti zimi in suši. Vseled suše se sicer zgrbnčijo, ne izgubijo pa kaljivosti. Ko jih namoči dež, se zopet raztrgajo in dobijo svojo prejšnjo obliko. Jajc naleže na leto do 400 komadov. Iz jajčec se razvijejo tekem 3 do 4 tednov mladi polži, ki so v 5 do 6 tednih popolnoma dorasli, kar najdejo dovolj hrane. Pri neugodnem vremenu se razvoj zalege zakasne, tako da najdemo skozi celo leto polže razne starosti. Prezimijo v tleh.

Suša in mraz in veliko število naravnih sovražnikov so polževi pokončevalci.

Zatira se s tem:

1. Da čuvamo in varujemo polžev naravne sovražnike: v prvi vrsti krapavice in žabe, ježa, rovkve (Spitzmaus), krte, drozge (Drossel), škorce; ne prizanešajo pa polžem tudi race, kokoši in golobi. Tudi svinje jih žrejo.

Zlasti nevedeži takoj loputnejo po ubogi krapavici, kakor hitro jo dobijo pred oči; in vendar je ona jedna izmed najbolj koristnih živali. Pripovedujejo si kmečki ljudje o njej stvari, ki se čitajo kakor pravljice. Posebno se smatra za strašen strup njen sok, katerega izbrzga, če ji preti nevarnost. Po krivici jo dolžijo, da uničuje rastline; nasprotno ona ravno zatira rastlinske škodljivce. Koristna je torej ravnatoka kakor rovkva, katera je huda sovražnica poljskih miši. Kmetovalci ne ubijajte vendar krapavic in žab, kakor tudi ne male rovkve! Te živalice vam ne dajejo škode, ampak vam neizmerno koristijo! Na Angleškem spuščajo v svrhu zatiranja škodljivcev krapavice v vrtove. Gotovo kriti in vrane tuintam sitnarijo, toda saj jih lahko vlovimo in njih število zmanjšamo, ako so se preveč pomnožili. Če se je rujavi njivski polž pojavil v veliki množini, zaženite domačo perutnino na dotično njivo in videli bode, kako jim tekne ta mrčes. Dosežejo se isti uspehi, kakor če gosence napadejo repo. Kokoši jih kmalu pozobljejo. Na pašnikih požro tudi svinje mnogo polžev.

2. Da na malih površinah ali kosih zemlje polže pobere. To delo si oledhčamo, če polžem nastavimo vabe. Nastavimo n. pr. pod deščice na vrto, pod stare drenažne cevi, strešno opeko, mokre zalagaje slame (šop vkup zvezane slame) zavito drevesno skorjo, nekoliko mrkvice ali korenja, repe, tikvinih (bučnih) lupin, salate, zeljevih lističev, koščekov sladkega jabolka i. t. d. Tudi otrobi, raztrošeni med zeljišči, dobro učinkujejo. Podstavke za cvetlične lonce, v katere se vlije zvečer nekoliko piva, z uspehom uporabljajo za lov teh škodljivcev. Po vrtovih jih tako lovijo, da se obesi na kol odeja ali slamnata odeja, ki dela po tleh senco. To privabi polže iz skrivališč, kar je seveda njih poguba, kajti poberejo jih potem celo lahko. Drugače se polži pobirajo ali pozno zvečer ali zaran zjutraj.

3. Da se polžem razdere sluznica (sluzna koža), oziroma da se jim namenoma odvzame voda a) z ravnokar ugašenim apnom, b) s pepelom ali živalsko soljo, c) s kajnitom.

Pravkar ugašeno apno, ki se cenijo in se lahko dobi, in kojega raztrošenje polju itak hasne, je najboljšo sredstvo, s katerim se da polžem odvzeti njih življenjski element — voda.

Dr. Korff piše o tem: V prah zdrobljeno apno se raztrosi pozno zvečer, ali še boljše na vse zgodaj zjutraj, predno so jo potegnili polži v svoja skrivališča; to pa le pri suhem vremenu. Polž, ki je lezel po apnu, se zgubanjči in kmalu posamezniki polžev hočejo od apnene odeje, ki jih od vseh strani obdaja in na katero so zašli, rešiti s tem, da oddajo posebno dosti slin, pripravljamo, da po preteku pol ure po trošenju apna isto ponovimo. Polži nimajo več dovolj vode v sebi in se tako tudi ne morejo nadalje obraniti s svojimi slinami apnene odeje. Za hektar zemlje zadostuje 6 do 9 centov apna. (Hektar zemlje je 100 arov, 1 ar pa je 100 m²; oral zemlje je 57 arov = ca. 5700 metrov.) Mimogrede omenjamo, da se apno zaje tudi v človeško kožo, skvari sluznice, in moramo pri trošenju apna biti previdni.

Slični uspehi se dosežejo s trošenjem pepela in živinske soli. Od pravih dobrih uspehov sem se na lastne oči prepričal pri uporabi kajnita; z ozirom na poškodovane rastline, kateri se s trošenjem omenjenih snovi v rasti pomaga, denar za apno in kajnit gotovo ni izvržen. Pomisliti moramo seveda, da rastline še ne smejo biti tako bujno razraščene, da bi s svojim listjem, dale polžem dovolj varstva proti raztrošenemu pepelu živalski soli ali kajnit. V tem slučaju ne bi proti tem škodljivcem ničesar dosegli z navedenimi sredstvi.

4. Ako se polž le količič rani, pogine. Čeravno ne popolnoma zanesljivo, toda dobro sredstvo za pokončevanje polžev je brananje (vlačenje) polja. V tem slučaju ne sme setev biti še previsoka, kar je naravno in umljivo.

5. Zabranjevalna sredstva se lahko sledeča uporabijo: Polžem moremo ubraniti pot na vrt in polje; kajti oni se dolgo ne zdržejo na jednom in istem prostoru, kakor nas učijo izkušnje, ampak lezejo od zelenjaka na polje in naopak, ali sploh od rastline do rastline. Pot se jim zabrani s trošenjem apna, gipsa, živalske soli, že-

leznega vitrijola. Tudi z rezjo, žaginjem smrekovim iglovjem i. t. d. jim zabranimo pot. Ta sredstva uporabljamo s pridom vrtnar, kajti ohranjajo zemlji mokroto, kar je posebno za jagode zelo koristno. Slednje navedene snovi se navadno natepejo v široke plasti okrog zelenjadnika ali polja, katerega hočemo varovati. Ako pa je vrta ali polje obeženo, napravimo okoli njega močno brazdo in natrosimo enakomerno v njo te snovi.

Tudi valjar, katerega naši kmetovalci žalibože poznajo le po imenu, stori svojo dolžnost; z valjarjem ne zmečkamo samo dosti polžev (ali jih vsaj ranimo, na kar itak krknejo), ampak z valjarjem se zrušijo tudi v zemeljskih grudah votline, v katerih ležejo polži svoja jajca in ki so tudi njih skrivališča. Vsak posamezni kmetovalec naj toraj voli to ali ono navedeno sredstvo, katero se mu pač zdi bolj prikladno, da z uspehom zatira škodljivca svojega vrta in sedež — rujavega njivskega polža.

R. Stepes.
Gosp. glasnik.

Praktični nasvet za gospodinjstvo. V Nemčiji, Holandski, Francoski in Švici, kjer je izobrazba o redini vrednosti raznih hranilnih sredstev vsled gospodinske in konsumantske organizacije že jako velika, se že povsod namesto navadnega putra živalskega o margarino rabi; opozarjamo, da ravno živalsko. Sicer raste tudi v Avstriji konzum gotovih mark margarine neprenehoma in dokazuje to zlasti izdelovalno število najboljših marke „Unikum.“ Ali pri nekaterih gospodinjstvih vlada še danes neopravičeno presodek proti rabi margarine, ki je posledica neznanja izdelovalnega načina margarine. V interesu svojih čitateljev smo se obrnili na združene fabrike margarine in putra na Dunaju XIV, da naj nam naznani nekaj o izdelovanju znamke „Unikum.“ Direkcija fabrike nam je sporočila to-le: „Naša marka „Unikum“ nadomesti popolnoma najboljši puter. Unikum-margarina obstoji večidel iz goveje masti in se rabi edino mast od leduc ali „kernfett.“ To se z najboljšim kravjim mlekom (smetano), ki se mu odvzame vse škodljive kali, ter z čistim jedilnim oljem (katerega mora biti po postavi 10%) v dobrih, čistih masinah zmeša, z vodo večkrat shladi, potem potom prešana od prebile vode oprost, v forme preša in v trgovino da. Pošljemo poizkus tistim, ki to zahtevajo in se na ta list sklicujejo. Cena „Unikum“-margarine znaša okroglo polovico one putra; pa je veliko bolj izdatna nego navadni puter. Dobi se povsod, tudi v vsaki vasi. Priporočamo čitateljem, naj pišejo na fabriko po poizkus.

Kmetijstvo in ljudsko hranjenje sta najtesneje vezani. Da se domačo rabo na rži in pšenici krije ali zamore celo prodajati v inozemstvo, je treba pridelek še močno zvišati. Visoki pridelek pa je mogoče le pri izdatnem gojenju s fosforjevo kislino; kajti ravno ta dela lepo zrno. Najboljša oblika fosforjeve kisline za zimsko setev je Tomazeva moka. 400 kg Tomazeve moke „zvezdina“ značka za ha poleg hlevskega gnoja, ali po 500–600 kg poleg kalijevega in dušikovega gnojila koristi mnogo za zvišanje žetve.

Loterijske številke.

Gradec, dne 20. julija: 8, 31, 43, 18, 58.
Trst, dne 27. julija: 86, 43, 46, 73, 33.

Lasna voda Eau Végétal

se od avtoritet po posebnih receptih po dr. Adler & Co., Dunaj III., izdeluje; najboljšo priporočeno kot idealno sredstvo za preprečevanje izpadanja las in odpravo glavnih šup.

Pristno le z varstveno znamko!

Edina razprodaja za Ptuj:

Josef Körner, frizér

v Ptuj. 633

Stanovalna hiša,

novo urejena, 10 minut od mesta Ptuja oddaljena, ima 3 sobe, kuhinjo, pralno kuhinjo, lep vrt za zelenjavo, veliko dvorišče, svinjske hleve, se na jako solidno stranko za 10 let v najem odda, — Obenem stanovanje za hišnika za 2 omoženi osebi brez otrok. — Vpraša se v restavraciji Blaschitz v Ptuj. 637

Na parni žagi 638

Adalberta Ružička v Rogoznici,

ležeči na železniški progi postaje Ptuj, se vedno vse vrste okroglega lesa (Rundholz), ter tudi celi gozdi po najboljših cenah kupujejo; nadalje se vsaki les, tudi najmočnejši, v „lonu“ najceneje zreže; prodaja se tudi vse vrste dil in rezanega lesa najceneje in izdeluje, ter oblja vse najsolidnejše; kupuje in prodaja se tudi vse vrste sodarskega lesa. Vsakdo se lahko na to skozi mnogo let kot solidno poznano firmo zapljuje obrne. 638

Kupiti se želi

kmetско posestvo,

ki ni predaleč od železniške postaje, z malim vinogradom, na solnčni legi, z mnogo sadjem in gozdom. Natančne ponudbe z zadnjo ceno pod „K. K. 1000“ na upravo „Štajerca“. 642